

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ВСТУПУ В АСПІРАНТУРУ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 051 ЕКОНОМІКА

1. Організація статистики в Україні. Становлення статистики як науки. Предмет статистики. Основні поняття і категорії статистичної науки. Завдання статистики.
2. Поняття ряду розподілу та його елементи. Види рядів розподілу. Форми рядів розподілу: симетричні та асиметричні ряди. Основні характеристики ряду розподілу: середня, мода, медіана, квартилі, децилі. Аналіз концентрації, диференціації та подібності розподілів.
3. Індекси із змінними і постійними вагами. Розрахунок середніх арифметичних та гармонічних індексів. Розкладання загального абсолютного приросту за факторами. Розрахунок індексів середніх величин і структурних зрушень. Системи багаточинникових статистичних індексів. Індекси Фішера, Ласпейреса і Пааше. Індекс споживчих цін. Інфляція та методи її виміру. Індекси-дефлятори.
4. Статистична сукупність. Одиниця сукупності та її ознаки. Закон великих чисел і статистичні закономірності. Метод статистики та статистична методологія. Узагальнюючі статистичні характеристики.
5. Суть варіації, необхідність її статистичного вивчення. Показники варіації, техніка їх обчислення та економічний зміст. Розмах варіації, середнє лінійне відхилення, середній квадрат відхилення (дисперсія) та середнє квадратичне відхилення, коефіцієнт варіації. Оцінка коефіцієнтів варіації.
6. Завдання і мета вибірових спостережень. Суть і переваги вибіркового спостереження. Генеральна і вибіркова сукупності. Похибки вибіркового спостереження. Обчислення похибок вибірки та визначення меж інтервалу для середньої величини і частки. Середня та гранична похибки вибірки та їх економічний зміст.
7. Галузі статистичної науки. Завдання статистики в сучасних умовах та її організація в Україні. Права і обов'язки органів державної статистики. Порядок і умови доступу до статистичної інформації. Міжнародні статистичні організації.
8. Види дисперсій і способи їх розрахунку. Правило складання дисперсій. Дисперсійний аналіз впливу чинників (факторів), що визначають розвиток результативного показника. Критерії статистичної оцінки ступеню впливу чинників.
9. Індекс товарообороту, цін та фізичного обсягу товарообороту. Економічний зміст індексів. Взаємозв'язок індексів і визначення впливів окремих факторів.
10. Суть, джерела та організаційні форми статистичного спостереження. Види статистичного спостереження відносно часу реєстрації фактів та повноти охоплення одиниць сукупності. Способи отримання даних. План статистичного спостереження. Мета спостереження. Об'єкт та одиниця спостереження. Програма спостереження. Статистичні формуляри та принципи їх розробки. Організаційні питання плану статистичного спостереження. Підготовчі роботи. Засоби забезпечення точності спостереження. Організація статистичного спостереження. План і програма спостереження. Первинний облік та звітність. Види звітності. Помилки спостереження. Контроль даних спостереження.
11. Взаємозв'язок показників і виявлення залежностей між ними методом кореляційно-регресійного аналізу. Прямі й обернені, прямолінійні та криволінійні зв'язки. Рівняння регресії як форма аналітичного виразу статистичного зв'язку соціально-економічних явищ. Обчислення параметрів рівняння регресії. Визначення щільності зв'язку між показниками. Лінійний коефіцієнт кореляції. Коефіцієнт детермінації,

індекс кореляції. Множинна і часткова кореляції, критерії істотності зв'язку між факторами.

12. Визначення необхідного обсягу вибірки. Види вибірки і способи відбору, що забезпечують репрезентативність. Власне-випадкова вибірка, механічна, типова, серійна, комбінована вибірки.
13. Суть і завдання статистичного зведення. Особливості зведення матеріалів звітності і спеціально організованого спостереження. Статистичні таблиці, їх види. Види і способи побудови статистичних таблиць. Аналіз таблиць. Розробка макетів таблиць. Засоби графічного зображення статистичної інформації. Поняття про статистичний графік та його елементи. Класифікація статистичних графіків.
14. Взаємозв'язок показників і виявлення залежностей між ними методом статистичних рівнянь залежностей. Класифікація залежностей економічних явищ та процесів. Види і форми статистичних рівнянь залежностей. Розрахунок одночинникових та множинних рівнянь залежностей. Критерії вибору рівнянь залежностей. Розрахунок коефіцієнта кореляції. Розрахунок індексу кореляції. Розрахунок коефіцієнта стійкості зв'язку. Оцінка показників тісноти зв'язку. Завдання і мета нормативних розрахунків. Нормативні розрахунки рівнів результативних показників (пряма економічна задача). Нормативні розрахунки рівнів чинників, що формують розвиток результативної ознаки (обернена економічна задача). Нормативні розрахунки при опрацюванні результатів дослідів. Графічне зображення одночинникових та множинних рівнянь залежностей. Встановлення частки впливу включених до розрахунків чинників у множинне рівняння залежності. Застосування сучасних комп'ютерних технологій для кількісного оцінювання взаємозв'язків економічних явищ та процесів на основі методу статистичних рівнянь залежностей.
15. Способи поширення результатів вибіркового спостереження на генеральну сукупність. Практика застосування вибіркового спостереження в соціально-економічному аналізі.
16. Групування як основа наукової обробки даних. Завдання групування та їх значення у статистичному дослідженні. Групувальні ознаки та їх вибір. Види статистичних групувань. Вибір виду та розміру інтервалів у статистичних групуваннях. Типологічні, структурні, аналітичні групування. Прості та комбінаційні групування. Визначення кількості груп та розміру інтервалів групування. Основні правила вибору групувальної ознаки. Класифікація ознак та інтервалів групування. Метод вторинного групування. Найважливіші групування і класифікації, що застосовуються в статистиці. Способи аналізу статистичних групувань і написання висновків. Основні класифікатори України. Класифікатор видів економічної діяльності (КВЕД), Товарна номенклатура зовнішньоекономічної діяльності (УКТ ЗЕД), Класифікатор форм власності (КФВ), Класифікатор основних фондів (КОФ), Єдиний державний реєстр підприємств і організацій України (ЄДРПОУ) та інші.
17. Динамічний ряд як база аналізу й прогнозування соціально-економічного розвитку. Види рядів динаміки. Статистичні характеристики динамічних рядів і їх взаємозв'язок: абсолютний приріст, темпи зростання, темпи приросту, абсолютне значення одного процента приросту.
18. Міжнародна валютна система.
19. Суть і види узагальнюючих статистичних показників. Принципи побудови узагальнюючих статистичних показників. Огляд основних джерел статистичної інформації та їх загальна характеристика.
20. Методи обчислення середнього рівня динамічного ряду. Економічна суть та техніка розрахунку середніх значень основних характеристик рядів динаміки. Середня геометрична, техніка її обчислення та випадки застосування. Середня хронологічна, техніка обчислення та випадки

застосування.
21.Економічні системи.

22. Абсолютні статистичні величини, їх види та одиниці виміру. Відносні величини. Види відносних величин, техніка їх обчислення та форми виразу. Відносні величини динаміки, планового завдання та виконання плану. Базисні та ланцюгові відносні величини. Взаємозв'язок між окремими видами відносних величин.
23. Способи обробки рядів динаміки з метою виявлення основної тенденції розвитку: укрупнення інтервалів, спосіб рухомих середніх, приведення рядів до однієї основи, змикання рядів динаміки, вимірювання сезонних коливань.
24. Товарний тип виробництва – основа ринкової економіки.
25. Суть і умови використання середніх величин. Види середніх величин. Середня арифметична та умови її застосування. Властивості середньої арифметичної та техніка її обчислення. Середня гармонічна і техніка її обчислення. Середня квадратична та умови її застосування. Середня геометрична та середня хронологічна. Умови використання і техніка обчислення. Особливості обчислення середніх з відносних величин. Мода і медіана в статистиці. Обчислення моди і медіани в інтервальному ряді розподілу.
26. Прогнозування на основі рядів динаміки. Інтерполяція та екстраполяція в статистиці, аналітичне вирівнювання. Графічне зображення прогнозів показників динаміки.
27. Теорія грошей і грошового обігу.
28. Завдання і мета розрахунку комплексних статистичних коефіцієнтів. Відбір показників для розрахунку комплексних статистичних коефіцієнтів. Розрахунок комплексних коефіцієнтів абсолютних, відносних та середніх величин статистики і динаміки. Розрахунок комплексних коефіцієнтів відносних величин виконання планових показників.
29. Суть індексів та їх роль у статистико-економічному аналізі. Індивідуальні і загальні індекси. Методологічні принципи побудови індексів. Базисні й ланцюгові індекси.
30. Ціна і ринкова рівновага.
31. Роль держави в ринковій економіці.
32. Методи економічних досліджень.
33. Економічний потенціал країни та його державницьке використання.
34. Економічні закони як регулятори суспільних відносин: сутність, види, приклади.
35. Міжнародний поділ праці та глобалізація виробничих і соціальних процесів.
36. Економічна оцінка воєнного стану: формування аналітичної основи прийняття відповідних управлінських рішень.
37. Валовий внутрішній продукт – сутність та способи його визначення. Система національних рахунків України.
38. Ринок цінних паперів: структура і особливості його становлення в Україні в сучасному етапі розвитку.
39. Прогнозування та планування соціально-економічного розвитку регіону (ОТГ).
40. Основний і оборотний капітал. Амортизація. Основні показники результативності діяльності підприємства.